

Sygn. akt I Ns 468/14

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2014 r.

Sąd Rejonowy w Augustowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Joanna Kisiel

Protokolant: sekr. sądowy Karolina Szematowicz

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2014 r. w Augustowie

na rozprawie

sprawy z wniosku B. R.

z udziałem R. R., A. R., K. R., K. M.

o stwierdzenie nabycia spadku po Z. R.

I. Stwierdza, że spadek po Z. R. zmarłym dnia 23.09.2013r.

w A., ostatnio stale zamieszkałym w A. na podstawie ustawy nabyła żona B. R. w 1/4 części oraz dzieci R. R., A. R., K. R. i K. M. po 3/16 części każde z nich.

II. Stwierdza, że zainteresowani ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ns 468/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni B. R. domagała się stwierdzenia nabycia spadku po Z. R. zmarłym dnia 23 września 2013 roku w A., ostatnio stale zamieszkałego w A. ul. (...). W uzasadnieniu podała, że spadkodawca ze spadkobierców ustawowych pozostawił po sobie żonę i dzieci (k. 2 akt).

Sąd ustalił, co następuje:

Z. R. zmarł 23.09.2013 r. w A., ostatnio stale zamieszkiwał w A. ul. (...) (odpis aktu zgonu k. 3 akt). Nie pozostawił testamentu (zapewnienie k. 21 akt). Zmarł jako żonaty z B. R. (odpis aktu zgonu k. 3, odpis aktu małżeństwa k. 4 akt, zapewnienie k. 21 akt). Ze spadkobierców ustawowych spadkodawca pozostawił po sobie żonę B. R. (odpis aktu zgonu k. 3, odpis aktu małżeństwa k. 4 akt, zapewnienie k. 21 akt) oraz dzieci: R. R. (odpis aktu urodzenia k.5 akt), A. R. (odpis aktu urodzenia k. 6 akt), K. R. (odpis aktu urodzenia k.7 akt) i K. M. (odpis aktu małżeństwa k. 8 akt). Innych dzieci, w tym pozamałżeńskich, ani przysposobionych spadkodawca nie pozostawił (zapewnienie k. 21 akt). Nikt ze spadkobierców ustawowych nie odrzucił spadku, nie zrzekł się dziedziczenia, nie został uznany za niegodnego dziedziczenia (zapewnienie k. 21 akt). Spadkodawca nie pozostawił po sobie testamentu (zapewnienie k. 21 akt). W skład spadku po zmarłym Z. R. nie wchodzi gospodarstwo rolne (k. 21 v akt).

Sąd zważył, co następuje:

Z chwilą śmierci spadkodawcy następuje otwarcie spadku. W tym też momencie spadkobierca nabywa z mocy samego prawa spadek, zaś orzeczenie

o stwierdzeniu nabycia spadku ma jedynie charakter deklaratoryjny. Jeżeli spadkodawca nie pozostawił testamentu, kwestie związane z powołaniem do spadku reguluje ustawa (kodeks cywilny). Natomiast jeżeli spadkodawca pozostawił testament, rolą Sądu rozpoznającego sprawę o stwierdzenie nabycia spadku jest ocena ważności testamentu.

Zgodnie z treścią art. 926 § 1 i 2 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą. Powyższy przepis wyraża generalną zasadę, iż powołanie do dziedziczenia z testamentu ma pierwszeństwo przed dziedziczeniem ustawowym. Zasada ta zabezpiecza pełną realizację swobody w dysponowaniu majątkiem na wypadek śmierci. Testamentowy tytuł powołania do spadku wyłącza - z zastrzeżeniem wyjątku określonego w art. 926 § 3 k.c. - powołanie z ustawy, także wówczas, gdy osoby powołane w testamencie należą do kręgu spadkobierców ustawowych. Pierwszeństwo dziedziczenia testamentowego podkreśla zarówno judykatura (orz. SN z 31.01.1997 r. II CKU 58/96; orz. SN z 06.02.1998 r. I CKU 206/97), jak i doktryna (Skowrońska Bocian Komentarz do kodeksu cywilnego Księga czwarta, spadki 2001, s. 37, pkt.6, M. Pazdan (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz do Kodeksu Cywilnego, t. II, s. 907).

Ze złożonego zapewnienia wynika, że spadkodawca Z. R. nie pozostawił testamentu. Nie ma więc w tym przypadku spadkobierców testamentowych, zaś dziedziczenie odbywa się zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego o dziedziczeniu ustawowym. Przepis art. 931 § 1 kc stanowi, że w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek. Dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż 1/4 całości spadku. Według przepisu art. 931 § 2 kc jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada jego dzieciom w częściach równych. Przepis ten stosuje się odpowiednio do dalszych zstępnych.

Stwierdzenie nabycia spadku obejmuje cały spadek i w zasadzie w tym postępowaniu nie ustala się składników majątku spadkowego. Wyjątkiem jest, co do spadków objętych przed dniem 14.02.2001 r. (Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31.01.2001 r. (Dz. U. Nr 11, poz. 91), wchodzące w skład spadku gospodarstwo rolne obejmujące grunty rolne o powierzchni przekraczającej 1 ha (art. 1058 kc). Co do spadków objętych po tej dacie do dziedziczenia gospodarstwa rolnego mają zastosowanie przepisy ogólne powołane wyżej.

Jak wynikało z wniosku (k. 2) oraz zeznań złożonych przez wnioskodawczynię B. R. (k. 21 v akt) w skład spadku nie wchodziło gospodarstwo rolne.

Stąd też Sąd ustalił, na podstawie art. 1058 kc, że w skład spadku po Z. R. nie wchodzi gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów szczególnych o dziedziczeniu gospodarstw rolnych.

Wobec powyższego Sąd stwierdził, że spadek po Z. R. nabyła żona B. R. w 1/4 części oraz dzieci R. R., A. R., K. R. i K. M. (art. 931 § 1 kc) po 3/16 części każde z nich.

Zgodnie z przepisem art. 1012 kc spadkobierca może bądź przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste), bądź przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza), bądź też spadek odrzucić. Według art. 1015 § 1 kc oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania. § 2 tegoż przepisu stanowi, iż brak oświadczenia spadkobiercy w powyższym terminie jest jednoznaczny z prostym przyjęciem spadku. Jednakże gdy spadkobiercą jest osoba niemająca pełnej zdolności do czynności prawnych albo osoba, co do której istnieje podstawa do jej całkowitego ubezwłasnowolnienia, albo osoba prawna, brak oświadczenia spadkobiercy w terminie jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza.

Wskazać należy, iż oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku spadkobierca może złożyć w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym dowiedział się o tytule swojego powołania. Ustalony w art. 1015 § 1 kc **termin do złożenia oświadczenia woli ma charakter terminu zawitego** z zakresu prawa materialnego, **uprawnienie**

spadkobiercy wygasa wraz z jego upływem, w żadnym więc przypadku nie może on zostać przywrócony. Do liczenia terminu należy stosować art. 110-116 kc. **Oświadczenie to jest oświadczeniem woli**, które podlega zasadom przewidzianym w księdze pierwszej kodeksu cywilnego (B. Kordasiewicz (w:) System prawa prywatnego, t. 10, s. 430) – tak Komentarz do art. 1015 kc, A. K. (red.), E. N., (...) 2012.

Bezsprzecznie termin do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po Z. R. upłynął z dniem 23 marca 2014r. Wniosek zaś w przedmiotowej sprawie wpłynął 03.10.2014r., czyli po upływie terminu zawitego z art. 1015 § 1 kc. Wnioskodawczyni w zapewnieniu wskazywała, że nikt ze spadkobierców spadku nie odrzucił (k. 21 akt). Stąd też, przy jednoczesnej konstatacji braku przesłanek z art. 1015 § 2 kc, bowiem wszyscy spadkobiercy po Z. R. mają pełną zdolność do czynności prawnych, jak też nie zostały powołane podstawy do całkowitego ubezwłasnowolnienia któregokolwiek ze spadkobierców, Sąd stwierdził proste nabycie spadku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z art. 520 § 1 kpc.